Atatürk İlkeleri — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 7 soru

1. I. 1923’te Türkiye Cumhuriyeti’nin ilanına öncülük edilmiştir. II. 1 Kasım 1922’de TBMM tarafından saltanat kaldırılmıştır. III. 3 Mart 1924’te halifelik kaldırılmıştır. Yukarıdakilerden hangileri Atatürk İlkeleri’nin devlet ve toplum düzenine ilişkin dönüşüm sürecinde yer alan somut gelişmelerdendir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

I. Türkiye Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920’de Ankara’da açılmıştır. II. Mustafa Kemal, 1923’te Türkiye Cumhuriyeti’nin ilanına öncülük etmiştir. III. Cumhuriyetin ilanıyla birlikte ilk cumhurbaşkanı seçilmiştir.

2. Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Mustafa Kemal’in cumhuriyetin kuruluş sürecinde kurumsal ve siyasal yönden belirleyici bir rol üstlendiğine

B) TBMM’nin 1920’de açılmasının, saltanatın 1922’de kaldırılmasını zorunlu kıldığına

C) Cumhuriyetin ilanının, 1924’te halifeliğin kaldırılmasından sonra gerçekleştiğine

D) Lozan Barış Antlaşması’nın, TBMM’nin açılmasından önce imzalandığına

E) Büyük Taarruz’un, Cumhuriyetin ilanından sonra başladığına

“Fabrika kurmak gerektiğinde devlet geri durmayacak; fakat iktisadî hayat bütünüyle memur zihniyetine de bırakılmayacaktır.”

3. Bu sözlere bakılarak aşağıdakilerden hangisinin vurgulandığı söylenebilir?

A) Cumhuriyetçilik

B) Milliyetçilik

C) Ilımlı devletçilik

D) Laiklik

E) İnkılapçılık

1923’te Türkiye Cumhuriyeti ilan edilmiş, 3 Mart 1924’te halifelik kaldırılmış ve aynı gün Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edilmiştir.

4. Buna göre bu gelişmelerin aşağıdakilerden hangisine işaret ettiği söylenebilir?

A) Yeni devlet düzeninin siyasal ve toplumsal alanlarda merkezîleştirilmeye çalışıldığı

B) Ekonomide devlet müdahalesinden tümüyle vazgeçildiği

C) Yasama yetkisinin yalnızca padişah adına kullanıldığı

D) Eğitim hizmetlerinin yerel cemaatlere bırakıldığı

E) Cumhuriyet yönetiminin geçici bir düzenleme olarak düşünüldüğü

5. Atatürk ilkeleri arasında, halkın yönetimini esas alan ve 29 Ekim 1923'teki rejim tercihiyle ilişkilendirilen ilke aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cumhuriyetçilik

B) Milliyetçilik

C) Halkçılık

D) Devletçilik

E) Laiklik

6. 1 Kasım 1922'de Osmanlı hanedanının devlet yönetimindeki siyasal yetkisine son veren gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ankara'nın başkent oluşu

B) Cumhuriyet'in ilanı

C) Saltanatın kaldırılması

D) Halifeliğin kaldırılması

E) Tevhid-i Tedrisat Kanunu

7. 13 Ekim 1923'te, Lozan Antlaşması sonrasında İstanbul'un yeniden yönetim merkezi olması tartışmalarına son veren gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ankara'nın başkent oluşu

B) Cumhuriyet'in ilanı

C) Saltanatın kaldırılması

D) Lozan Antlaşması'nın imzalanması

E) TBMM'nin açılması

Bu soruları online çöz, sonucunu hemen gör: akillisoru.com/dene

Cevap Anahtarı

1. E	2. A	3. C	4. A	5. A
6. C	7. A			

Çözümler

1. Doğru cevap I, II ve III'tür. Kaynaklarda Atatürk'ün 1923'te Cumhuriyet'in ilanına öncülük ettiği, 1 Kasım 1922'de saltanatın kaldırıldığı ve 3 Mart 1924'te halifeliğin kaldırıldığı açıkça verilmiştir. En güçlü çeldirici D seçeneğidir; çünkü II ve III doğru görünse de I de aynı dönüşüm zincirinin parçasıdır ve dışarıda bırakılamaz.

2. Doğru cevap A'dır; çünkü verilen bilgiler Mustafa Kemal'in hem TBMM'nin açıldığı süreçte yer aldığını hem de 1923'te Cumhuriyetin ilanına öncülük ettiğini gösterir. En güçlü çeldirici B'dir; ancak TBMM'nin açılması ile saltanatın kaldırılması arasında doğrudan bir zorunluluk ilişkisi kaynaklarda verilmemiştir, bu nedenle aşırı-genellemedir.

3. Doğru cevap C'dir. Alıntıda devletin gerektiğinde ekonomik alana girmesi, fakat her şeyi tümüyle devletleştirmemesi anlatılmaktadır; bu, ılımlı devletçilik anlayışının özüdür. En güçlü çeldirici B'dir; millî ekonomi çağrışımı kurabilir, ancak alıntının esas belirleyici yönü müdahalenin biçimidir.

4. Doğru cevap A'dır. Cumhuriyetin ilanı, halifeliğin kaldırılması ve öğretimin birleştirilmesi birlikte değerlendirildiğinde yeni devlet yapısının merkezî ve bütüncül biçimde kurulmak istendiği sonucu çıkar. En güçlü çeldirici D'dir; Tevhid-i Tedrisat tam tersine eğitim alanındaki dağınıklığı sona erdirme yönündedir.

5. Halkın yönetimi anlayışını esas alan ilke Cumhuriyetçilik'tir. Milliyetçilik ulusal kimliği, Halkçılık ise toplumsal eşitliği öne çıkarır; bu nedenle en güçlü çeldirici olan Halkçılık doğru değildir.

6. 1 Kasım 1922 tarihinde gerçekleşen gelişme Saltanatın kaldırılmasıdır. Cumhuriyet'in ilanı 29 Ekim 1923'te gerçekleştiğinden, tarih bakımından en güçlü çeldirici olsa da doğru değildir.

7. 13 Ekim 1923 tarihinde gerçekleşen gelişme Ankara'nın başkent oluşudur. Cumhuriyet'in ilanı aynı ay içinde gerçekleşmiş olsa da 29 Ekim 1923 tarihindedir; bu nedenle güçlü çeldiricidir ancak doğru değildir.